

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre 6 kor — fl.	Félévre 9 kor — fl.
Negyedévre 3 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

Iparfejlesztési akció.

Beszédek és irások, nemkülönben rekriminációk szerepelnek újból az iparfejlesztés terén. Az országos iparegyesület közlelőbb tartott évi közgyűlésén terjedelmes jelentésben mutatta be az egyesület egy évi működésének eredményét, mely számos szakosztályi gyűlés megtartásában és igen sok érdekes kérdés megvitatásában kulminált. A kereskedelmi miniszter 20 kötetből álló munkában tárja az ország elé gyár-
iparunk monografiáját, mely munka bizonyára tanuságot fog tenni arról, hogy minő súlyos akadályokkal kell a magyar gyár-
iparnak megküzdenie.

Közben pedig nagy port vert fel a „Turul“ czipőgyár esete, mely abban áll, hogy a szubven-
ciót élvező gyár az osztrák mőd-
lingi czipőgyár termékeit árusítja és pedig a „Turul“ gyár véd-
jegyével ellátva. Más panaszok is merülnek fel, például, hogy egyes

hazai iparvállalatok, melyek vagy a kormány, vagy valamely népszerü egyesület támogatásában részesülnek, illetve ezek égisze alatt állva nyerték meg a fogyasztó közönség bizalmát, egyre hitványabb árúkkal jelennek meg a piacon, magyarán mondva: presztizsüket a fogyasztók kizsákmányolására használják fel.

Mindez aggodalommal tölt el bennünket az iparfejlesztési akció tekintetében. Első sorban is ideje volna már annak, hogy ne csak beszéljünk, ne csak írjunk, hanem tegyünk is. A pénzpiacra csaknem két évig uralkodott depresszió jóformán elmúlt, általános pénzhiány jelei mutatkoznak, sőt éppen nálunk, ahol a tőke az értékpapir-piaczról teljesen elidegenedett, a pénzkereslet hiánya nyomasztóvá kezd válni. Nem az volna tehát most már a feladat, hogy a közönséget a hazai ipar pártolására buzdítsuk, hanem, hogy a tőkét animáljuk az iparfejlesztési

akcióban való részvételre. Épp olyan hazafias feladata volna ez a tőkének, mint midőn például a fővárosi kölcsön jegyzését tették hazafias kötelességévé. De ettől eltekintve, az iparfejlesztési akcióban való részvétel ma már hasznot hajtó vállalkozásként tűnik fel, mert lehetetlen az, hogy a kormány, a törvényhozás, a sajtó és más irányadó tényezők együttes akciója ne lenne képes a fogyasztókban a hazai ipar pártolására irányuló készséget felébreszteni.

De kell valamit mondanunk azoknak is, akik sokat tehetnek a részben, hogy idegen gyárosok hazánkban megtelepedve, tőkékkel és szakértelmükkel a hazai ipar szolgálatában álljanak. Igen gyakran regisztrálunk mi oly híreket, melyek szerint külföldi gyárosok ezen vagy azon városnál az általuk létesítendő gyár javára megadandó, a városra nagy terheket nem hátrító kedvezményekért

Egy előléptetés története.

Irta: Kincs István.

Volt idő, miaor a bolondokat még fizették, ujabban azokat tartja bolondoknak a világ, kik okosságukat fizetés nélkül árulják.

Ilyen bolond volt Lósy Péter is.

Diák korában ő volt összes osztálytársainak fizetés nélküli instruktora s iskolatársai mégis, ha valami rossz fát tettek a tűzre, őt tölték föl bűnbaknak: tudták, hogy a tanárok is tiszter megvakarják előbb a fejüket, hogysem a gimnázium legjobb tanulóját kicsapják.

Hogy kikerült az életbe, alázatos szerénysége ott sem tagadta meg magát: jó fiú volt mindenhogyan s azért bolondnak is tartották elől-hátul. Ha korcsmába ment másokkal, szentül vele fizetették, ha ferbli mellett gibicelt, mindig az ő pénzét kóstálta a játék: a vesztés tőle kért segítséget kölcsönbankóban. Mikor ugy ketten egy-egy gazdag házhoz jártak, hol kisasszony volt, akkor hát okvetlen másik állott az oltárhoz a kisasszonynyal, Péternek meg csak szál rozsmaring jutott, ha ugyan a lakodalomra meg hívták. No de ez mind hagyján, ő csak nem veheti el a város minden kisasszonyát, mikor egyet ugy is kiválasztott mára maga számára s az az egy legalább is olyan volt, mint a többi valamennyi együttvéve. Hogy

másoknak nem igen tetszett, ez utóvégre guszthus dolga, hogy másoknak több pénzük volt, mit törődött azzal Lósy Péter, a tulajdon ladjában sem igen rágták a bankót az egerek. Össeillettek ők nagyon.

A leány is jó volt, hü is volt — a baj ott kezdődik mindössze, a hol Jolán a fejébe vette, hogy Péterhez, mint segéd-könyvelőhöz nem mégy. Nézzen utána, hogy valahára könyvelő legyen. Mert esztendőszám mindig egy pulpitust nyomorgatni a bankban, mégis a többi hivatalnok örökké előbbre mégy, ez mégis csak csunya-
nyaság. Jó, jó, ha valaki áldott megelégedéssel nézi a napot, de hogy mások éppen azért tegyék lóvá folyton, az már még se járja, ott föl kell fortyannia valaminek a legalázatosabb ember fiába is.

Mert hát Lósy Péter, mi tagadás, — azért nem ment előre, mivelhogy nem értette a módját. Dehogy törülgeti ő folyton a lábballiját a direktor ur előszobájában, ő dolgozott, sokszor mások helyet is s ha ugy közbe az előléptetéseknel mellőzték, csak ép oly vigan füttyörészett, mint annakelőtte. Füttyölni, melleleg legyen mondva, kitünően tudott. Ha kiment az erdőre és rágyújtott, hát megbolondította a madarakat, — a rigótól kezdve egészen a fülemüléig.

Igy, füttyülés közben jutott eszébe, hogy egyszer mégis csak okosan, jobban

mondva komolyan kellene beszélni Jolánnal. Hónapszám jegyben járni, mikor a hónapokból innen-onnan már esztendőik is kerekednek, az kipróbálja még a legnagyobb türelmet is.

Péter legalább azzal állított be menyasszonyához, hogy fogytán a türelme, — most már vagy. Vagy hozzá mégy, vagy —

— No vagy? — kíváncsiskodott Jolán...

— No igenis, nagy kravált csinálók a bankban. Tudom Istenem még ma előléptetnek.

— Akkor hát fiam, mondta mosolyogva Jolán, — csak eredj szaporán és csinálj minél nagyobb kravált.

— Ha ugy tetszik, ám legyen. A te kedvedért akár nekimegyek a falnak is. Elrohant.

Berontott a legelső barátjához és revolvert kért tőle kölcsön s mikor ez megkérdezte minek, azzal torkolta le:

— Semmi közöd hozzá. Adsz, vagy nem adsz?

Bizonyos habozással nyomta csak a markába s még hozzátette:

— Csak agyon ne lödd magadat vele, mert hát igazán kár volna érte Peti.

— Szamár! — volt, Lósy Péter minden felelete és elrohant.

kopogtatnak be. De ugyanezek igen gyakran megesik, hogy az efféle híreknek nincs folytatásuk, azaz a gyár létesítéséből nem lesz semmi. Az eredménytelenség két okra vezethető vissza. Az egyik az, hogy a municipiumok igen lassan, nagyon is meggondoltan járnak el az efféle ajánlatok elintézésében. Mert nemcsak Budapest bővelkedik az akadémikus bizottságok légióiban, a vidéki városokba is beedzette magát a bizottsági tárgyalások végtelen huzavonája, melyekbe az ajánlkozó beleöszülne, ha nem volna benne üzleti érzék, mely az időpazarlástól visszatartja s visszavonulásra készíti.

Diákkongresszus Selmezbányán.

— Távirati tudósítás. —

Az előkészületek.

Selmezbánya, május 28.

Az ősrégi magyar bányaváros a fiatal vendégek fogadására nagy előkészületeket tett. A házakat nemzeti színű zászlók díszítik és a különben oly rendez város szűk és meredek utczáin igen élénk élet uralkodik. Selmezbánya polgárai valódi magyar vendégszeretettel ajánlottak föl lakást a diákoknak, minnek következtében a 150 delegátusnak nagyobb részét magánosoknál szállásolták el.

A fogadtatás.

A delegáltak nagy része már 24-én pénteken érkezett Selmezbányára, a hol ünnepies fogadtatásban részesültek. A pályaudvaron a selmezbányai bányász-akadémia hallgatói testületileg megjelentek. Nevükben

Rumpler Ernő intézett lelkes beszédet a vendégekhez. Ezután a delegáltak és a selmezbányai akadémia hallgatói a honvédszoborhoz mentek, melynek talapzatára a budapesti egyetemi kör elnöke koszorút tett le hazafias beszéd kíséretében. Erre a vendégek kisebb csoportokban a város nevezetességeit tekintették meg. Este a városi vigadóban ismerkedési estély volt.

A kereszt.

A hangulat kedélyes volt és az egyesítésre és békére mondott fel-öszöntőkből az ünnepnek csendes lefolyására lehetett következtetni, midőn egyszerre Hoffmann (Budapestről) fölköszöntőjében a jelenvalókat fölhipta, hogy csatlakozzanak a budapesti diákok nemzeti programjához, fogadják a keresztet a diákok jelvényéül, és ne tőrjenek az egyetemen „idegen” elméket és kozmopolitikus tanokat. Ez a beszéd óriási vihart idézett elő. A szónokot beszéde folytatásában megakadályozták, a sárospataki, kolozsvári és kecskeméti diákok kiabáltak és zajongtak; kijelentették, hogy ha a kongresszuson erről a programról csak egy szó is esnék, vagy ha valmi idevonatkozó indítvány elfogadtatnék, úgy azonnal elutaznak Selmezbányáról.

A szombati értekezlet.

Szombaton délelőtt ünnepies mise volt a katolikus plébánia templomban, a hol a diákok nagy számmal jelentek meg. Ezután az alakuló értekezlet volt, melyen a budapestiek a második udvarias rendreutasításban részesültek. Az ülés megnyitása után mindjárt azt a kérdést vetették fel, hogy a Szt.-Imre-egylet, a budapesti egyetemi kör tornaegyesülete és a pädagogium delegáltjai acceptálhatók-e vagy nem. Az értekezlet elhatározta, hogy a Szt.-Imre-egylet delegáltjait csak erre a kongresszusra verifikálja és hogy a jövőben a főiskolák kongresszusáról kizárja. A többi delegáltakat igazolták.

Az elnökség.

Ezután az elnökség választása következett. Elnökök lettek: Rumpler Ernő (Selmezbánya), Tahy András (Budapest), alelnökök: Vitányi Miklós (Sárospatak), Vagyon Géza (Pozsony), Kolosváry E. István (Eger)

Kovács Lajos (Kecskemét), Kaminszky József (Kassa), Lugosi István (Selmezbánya) Vezértitkárok: Farkas Imre (Budapest), Schleicher Aladár (Selmezbánya), titkárok: Hrabéczy Béla (Eperjes), Paál Árpád (Kecskemét); jegyzők: Folyovits János (Kolosvár), Varga Lajos (Selmezbánya), Noll Béla (Pozsony), Magasházy László, Follenta Lajos (Budapest), Tóth Dezső (Sárospatak); háznagyokká: Lorge Emil (Selmezbánya), Grovcsik Gyula (Budapest.)

A kongresszus megnyitása.

Az elnökség megalakulása után a kongresszusi a bányakadémia aulájában megnyitották.

Rumpler Ernő elnök jelenti, hogy Széll miniszterelnök és Darányi és Lukács miniszterek átvették a kongresszus védnökségét. A kormány nevében Lits Gyula főispán fog a tanácskozáson részt venni.

Tahy András társelnök (Budapest) kijelenti, hogy az egész ország ifjúsága, sajnos, nagy bizalmatlansággal kíséri a budapesti egyetem és a budapesti egyetemi kör dolgait. Szóló végül egyetértésre és a differenciák kiegyenlítésére hívja föl a delegáltakat.

Bamberger Géza a múlt évben Debreczenben tartott kongresszusról referál.

Zsembery István előterjeszti az egyetemi kórházi egylet tevékenységéről szóló jelentést, mely szerint az egylet a múlt évben 3000 beteg diáknak nyújtott díjtalan kezelést és ápolást. Az előadónak köszönetet szavaztak.

Ezután előterjesztették a magyar diákoknak a párisi nemzetközi diákkongresszuson való részvételéről szóló jelentést, melyet tudomásul vettek. A legközelebbi nemzetközi diákkongresszust 1902-ben Budapesten fogják megtartani.

Az elnyomott orosz diákok érdekében a kongresszusi delegátusok feliratot fognak intézni a csárhoz és azt a nemzetközi diákszövetség útján fogják a csárhoz juttatni.

Délután az Erzsébet tárnát tekintették meg; a vendégeket Sztajczár Ferencz kalauzolta.

Az ünnepi ülés.

Pünkösdi vasárnapján délelőtt 10 órakor volt az akadémia aulájában a kon-

Benyargalt egyenesen a bankba s ott is az igazgatóhoz állított be. Egyedül találta.

— Alázatos szolgája, igazgató ur, — köszöntötte szép illemtudással.

— Jó napot fiam, — fogadta el a jóképű bácsi Péter köszöntését — ezt hát föl kell írni a mestergereudára, hogy maga is mutatja magát nálam. Soha sincs kért valója, igazán csudálatos ember.

— Bocsásson meg igazgató ur — mondta egészen komolyra válva Lósy Péter, az egyszer éppen kéréssel jövök.

— No és mi léssen az? az új könyvelői állás talán?

— Másra akarom kérni nagyságodat.

— Csak ki vele hát szaporán!

Péter előhuzta a revolvert és letette az igazgató elé az asztalra ezekkel a szavakkal:

— Tessék igazgató ur, löjjön agyon velem.

Az igazgatónak se kellett több. Ugy visszahőkölt attól a revolvertől, mintha sziszegő kígyó lett volna.

— Az ég sze — szerelmére! — volt minden, amit hamarjában kibőfentett — mit akar?

— Mondtam már, löjjön agyon igazgató ur.

— Megbolondult.

— Nem én. Bolond voltam, mikor esztendőszám szolgáltatam elismerés nélkül.

Most a menyasszonyom is elhagy, mert nem viszem semmire. Nem akarok tovább élni. Itt a pisztoly, ha mondom, löjjön agyon.

— Löjjön agyon a sintér, te bolond — méltatlankodott az igazgató.

— Pedig ennek meg muszáj lennie — mondá határozottan Lósy Péter — mert ha agyon nem lö nagyságos ur engem, akkor én lövöm agyon a nagyságos urat.

— Hohó galambom — kiáltott föl az igazgató és elkapta a forgópisztolyt — tessék? nem úgy verik a cigányt.

— Pedig úgy verik mégis, azt én mutatom meg — szólt vérfagyasztó nyugalommal a segédkönyvelő; belenyult a zsebébe s onnan egy másik revolvert huzott elő.

A helyzet mind kritikusabb lett.

— Az Istenért! fiam, megállj! — könyörgött a bankdirektor.

— Tessék na — biztatta Péter — itt állok még. Ujra mondom, vagy az ur engem vagy én az urat. Meguntam az életemet.

— Alkudjunk, fiam — rimázkodott a direktor — ha kinevezlek könyvelőnek talán más lesz az az élet mindjárt. Minek dobnád el magadtól, hiszen okos, derék, fiatal ember vagy, sokra vihet még az életben. Én szavatolok érte. A menyasszonyoddal oltár elé állasz, én leszek a kérő... No jó? Elfogadod? Kiadjam irásban?

— Az egyszer még megpróbálom. Nem bánom adja ki.

Örömsugár futott végig az igazgató arcán: egy embert megmentett az élet számára. Leült s remegő kézzel állította ki Lósy Péter számára a kineveési okmányt.

A fiatal ember átvette s futott vele egyenesen Jolánhoz. — Persze megcsinálták a lakodalmat: a kérő a bankdirektor volt.

Esküvő után tréfálkozott az igazgató Péterrel:

— No ládd-e fiam, nem jobb az így, mintha akkor agyonlőttelek volna?

Péter föl kacagott.

— Dehogy lőtt volna agyon, direktor ur. Vagy azt hiszi, nem volt annyi eszem, mielőtt a forgópisztolyt odaadtam, hogy kihuztam belőle az utolsó töltést is.

— Gazember! — méltatlankodott a direktor.

— Mi az? — toppant közjük Jolán, a csinos menyasszony.

— Semmi, leányom, semmi — felelt az igazgató ur — hivatalos dolgokról felel a beszéd. Éppen azt mondom, hogy valaki fölcusfolta a bankot.

gresszus ünnepi ülése, melyen nagyszámú diszes közönség volt jelen. A selmeczbányai akadémia hallgatói az 5 festői bányász egyenruhájukban, a kolozsváriak pedig mentével, kalppal és magyar kardokkal jelentek meg. Viharos éljenzéssel fogadták Lits Gyula főispánt, a ki pompás magyar díszruhában jelent meg. Kiséretében voltak *Farbaky István, Szittnyay József* kir. tanácsos polgármester, dr. Schwartz Ottó főbányatanácsos, igazgató, *Svehta Gyula* főbányatanácsos és a kon rosszus elnökei.

Rumpler Ernő üdvözlő beszédére

Lits Gyula főispán válaszolt. Felhívta a magyar főiskolák hallgatóit, hogy a szent lélek ünnepén érvényt szereznek annak a magas eszmének is terjessék azokat. Az országok és nemzetek életében a lehetlenség jele az, ha testületek és intézmények saját erejükből nem állhatnak fenn, hanem az állam támogatására szorulnak.

A magyar ifjuság a szükséges eszméket önállóan fogja megvitatni és megvalósítani. Ne feledjük el — mondá a szónok — hogy e pillanatban az egész ország figyelme önökre van irányítva. Ha önök, tisztelt uraim, a kongresszus tanácskozásait a kellő komolysággal és tapintattal fogják vezetni, úgy hasznos, áldásos munkát fognak végezni és biztosítani fogják a diákkongresszus intézményének főállását. Ettől eltérő eljárás meghusztaná czéljukat. Szólv kijelenti, hogy a kormány nevében résztvesz a kongresszus tanácskozásain és beszédét az ifjuság éltetésével fejezi be.

Az ifjuság közlönye.

Dr. Bodor Aladár (Kolozsvár) előadást tartott a diáksajtóról és a budapesti delegátusoknak udvarias formában igen kellemetlen igazságokat mondott oda. A budapesti diákok lapjában a becsületbeli ügyek és a színházi kritikák játszik a főszerepet.

Tahy András megkísérelte védelmébe venni a budapesti diáklapot.

Végül Tahy András indítványozza, hogy diáksajtó-szövetség alapíttassék.

Ezt az indítványt elfogadták.

Hétfőn folytatták a konferenciát. A budapestiek ismét vereséget szenvedtek, amennyiben az egyetemi ifjuság hivatalos közlönyének szerkesztését megvonták tőlük.

Asztalos Kálmán a mellett szolt, hogy a szerkesztőséget Kolozsvárra tegyék át és Toma (Sárospatak) kifejtette, hogy a kolozsvári diákok tevékenységükkel, szabadelvűségükkel megnyerték a vidéki ifjuság bizalmát. Azonkívül képviselik a vidéki akadémiák intencióját. Tassonyi (Selmeczbánya) után beszéltek még: Boda (Kolozsvár), valamint Bota. Tahy és Zombery (Budapest), akik mind amellet foglaltak állást, hogy a budapesti „Egyetemi Lapok” tovább is az ifjuság hivatalos közlönye maradjon s szerkesztőjét az egyetemi kör választmányi tagjai közül nevezék ki. Az indítványt viharos ellentmondással fogadták.

Ezután Bodor (Kolozsvár) indítványára elhatározták, hogy egy hivatalos diáklapot alapítsanak, melynek szerkesztésével Farkas Imre bizatik meg. A lap egyelőre Budapesten jelenjék meg. Farkas az ajánlatot nem fogadta el. A kérdés tárgyalását holnap folytatják.

Személyes támadások következtében több becsületbeli ügy van folyamatban.

Délben a Hungária szállóban ünnepi lakoma volt, melyen Lits Gyula főispán a királyra mondott felköszöntőt. Rumpler Lits főispánt, Tahy András a díszelnököt, *Farbaky* pedig az ifjuságot éltette. Rumpler indítványára a miniszterelnöknek üdvözlő táviratot küldtek. Délután táncmultság volt.

A debreczeni lelenczház.

— Felelet a dr. Kenézy Gyula ur válaszára. —

Dr. Kenézy Gyula urnak az U. D. F. U.-ban megjelent s tanulmányzámba menő ismertetése már megemlékezik arról is, hogy vajjon Debreczenben luxus intézmény-e ez időszerint a lelenczház. Azt tartja, hogy ennek eldöntésére elég a szív szava.

Bizonyos, hogy nagyon sok esetben a szív éppen ellenkezőjét diktálja annak, a mit az ész parancsol. Szent igaz, hogy a lelenczház eszméjénél nagy szerepet játszik a könyörületeség, az emberbaráti érzés és a felvilágosodás. De hányszor fáj fejünk a miatt, mert elhallgattattuk az eszünket s szívünk után indultunk. Vannak minálunk olyan egészségügyi feladatok, a melyek a szív és ész szavára egyaránt apellálnak. Ezeket óhajtanám én a lelenczház felett előnyben részesíteni. Ezért tartom én nálunk ez idő szerint luxusként a lelenczház létesítést. Könyörületeséget, emberbaráti jóindulatot — a viszonyokhoz képest — lelenczház nélkül is lehet gyakorolni és ha felhozzhatjuk a lelenczház ügyét, hogy a pénz, a melyet reá fordítanak, számszorosan megtérül, szinte kinálkozik előhozakodni azzal a tapasztalati tényvel, hogy a hasznosnak ismert s általános érdekeket szolgáló vállalkozások, melyek közül Debreczenben nem egy igen mostohán van felkarolva, — a reájuk fordított pénzáldozatot ezerszeres kamattal jutalmazták.

És miután azon már túl vagyunk, hogy legyen-e, vagy ne legyen Debreczenben lelenczház, a dr. Kenézy ur ismertető cikkét abból a szempontból is a leghálásabb köszönettel tartozunk fogadni, mert szakszerűen, tudományos készséggel, könnyen hozzáférhető módon ajándékoz meg bennünket olyan ismeretekkel, a melyeknek megszerzéséhez nekünk, laikusoknak más uton csak nehezen lett volna módunk jutni. Értem ezalatt a lelenczház eszméjének születését, fejlődését, czélját és eredményeit, általánosságban, azaz közvetlen befolyás nélkül, a mi lelenczházunk létesítésére.

Következtetve azonban az általánosból a speciálisra, a dr. ur cikkéből sok tekintetben az én érveléseimet támogató bizonyítékokat olvastam ki. Így például elismeri, hogy a lelenczház eszméje csak palliatív gyógyszer, nem bizonyíthatja be azon meggyőződésének az ellenkezőjét, hogy a lelenczház bátrabb gondolkozást ad a törvénytelen gyermek productióhoz: az erkölcsstelen élethez. Elismeri, hogy ámbar az emberek egyenlők, a lelenczházból kikerült szerencsétleneknek nagyrésze egész életén át kénytelen érezni a társadalom félszeg kínócsait: az előítéletet, a megvetést stb.

De legnagyobb mértékben mellettem szol a cikknek ama fontos és kiemelt érve, a mely szerint: a törvény megteszi az új anyát a saját gyermeke dajkájává. Táplálni tartozik a saját gyermekét és nem köteles idegen gyermek dajkájává lenni. Ezt írja elő a szív, az ész, a méltányosság és az igazság — az én szerény véleményem szerint is. De hát ezeket tudva, — hogy oszlik el az én abbeli aggodalmam, hogy a lelenczház létesítése folytán sokkal nehezebben lehet majd dajkához jutni? Miként juthatunk arra a következtetésre, hogy nagyobb lesz a dajka forgalom? (Sőt dr. T. K. ur szerint féltő, hogy ez kényelmessé teszi az anyákat!) Hisz ez merő ellentmondás, jóllehet a lelenczháznak egyik feladata a dajkaközvetítés is. Kit közvetít, ha az anya első sorban a saját gyermekét tartozik táplálni. Talán az olyat, a kinek elhal a gyermeke? Hisz ily anyával szemben a lelenczháznak megszűnik a lelenczháznak hivatása is.

En nem vetem meg az elbukottat, nem gáncsolom a törvénytelen szegény születését s könnyen felejttem a bűnös ballépését, ha javulás következik reá. De nem szánom túlmértékben a könnyelműt, nem istápolom szenvedélylyel az érzékiség rabját s lehetőleg igyekszem megelégedezni arról, a ki az első bűn után a másodikba s harmadikba esik. Első sorban kiki gondoljon saját magával, azután jöhet más, ez az észszerű; mert ha magamat háttérbe szorítom másért, lehet, hogy nekem is másnak a jó szívűségét kell majd igényben vennem, ámbar akadnak ilyenek is nagy ritkán, de ezt körülni jó.

Beismerem, hogy a debreczeni lelenczház létesítése nem zárja ki egyéb fontos intézmények megteremtését. De elodázza és ez kár. Hátrább taszítja, mint mikor a nagyok között az első sorba áll az apróbb, hogy ő is látható legyen. De még így is jobban észre vesszük a nagyobbakat, a szükségesebbeket, mert ezek felülemelkednek s előbb-utóbb nem kéri, hanem követelni fogják, hogy a kisebbek kedvéért ne legyenek háttérbe szorítva.

Dr. T. K. urnak a „Debreczen”-ben megjelent feleletére megjegyzéseimet már beadtam e sorok megírása előtt a Debreczen szerkesztőségéhez. Itt nem akartam ismételni sok olyan dolgot, a mi ott már megvan írva. Kérem tehát szives figyelmemre méltatni, ezzel kapcsolatosan az ott olvashatókat is.

Lovász János.

VIDÉK.

Alakulás akadályokkal. A nagylétai iparosok már régóta munkálkodnak azon, hogy ipartestületet alakítsanak, mely az iparos ügyeket több sikerrel gondozná. A törvény előírja, hogy testületléte alakuláshoz legalább száz iparos szükséges. A nagylétaiak nagynehezen össze is szedtek egy névsorba száz iparost, de kiderült, hogy ezek közül egy pár nem sok joggal viseli az iparos nevet. E miatt a kereskedelemügyi miniszter tegnap a vármegyéhez intézett leiratában az ipartestület megalakításához nem járult hozzá.

Menekülés a sirba. Szarvasról jelentik, hogy Veles Tamás városi pénztárnok tegnap lakásán fölbőltte magát. Az öngyilkosság előzménye egy pénztárvizsgálat volt, amelyet Krecsmarik János főszolgabíró tartott. A főszolgabíró: Krecsmarik János, több rendetlenségnek jött nyomára, mire Veles, aki különben jómódu gazdember volt, hazament lakására és vadászfegyverével fölbőltte magát. A vizsgálat folyik.

TÁRSASELET.

Vőlegény kell!

— Levél a szerkesztőhöz. —

Szerkesztő ur, tudom én jól,
Panaszomat unja már,
Minden héten egy poéma
S vén leány, ki férjre vár,
Bizony Isten csakugyan sok,
Még ha jó vers lenn tán
S még ha meg is érdemelné
A várt férjet a leány.

Szerkesztő ur, úgy hallottam,
Uj munkatársat kapott,
Nőtlen ember, ifju ember —
Ez a kis hir meghatott.
Oly kevés a nőtlen ember,
Mint sikon a büszke hárs
S olyan ritkaság manapság
A fiatal munkatárs.

Szerkesztő ur, ha megunt már
Engem és a versemet,
Munkatársát birja rá, hogy
Elriasszon engemet.
Lásson neki ifju hévvel,
Ne habozzon ám sokat,
Szüntesse be ezt a műfajt,
Vegye el a lányomat.

Kesergő családapa.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Robellyt elfogták. (Fővárosi tudósítónktól) Körülbelül fél éve, hogy Robelly Jenő, fővárosi vivómester a külföldre szökött. A sok hitelezője elől menekült, de kriminális természetű ügyei is voltak s főképp azért kellett távoznia. — Amint ismeretes, Robelly akkor vigasztalónak magával vitte azt a fiatal színésznőt, Almási Lolát is, akinek az utolsó időben udvarolt s akire igen sok pénzt pazarolt el. A kis színésznő nemrég megunta a kedvesével való kóborlást s a múlt hónapban hazajött Budapestre. Ebben az időben történt, hogy a büntető törvényszék központi vizsgálóbírája, Dr. Drill Béla megtudta valahogy, hogy a szökevény vivómester az angol fővárosban tartózkodik s így nyomban intézkedett a letartóztatása iránt. Tegnap aztán híre jött Londonból, hogy sikerült ott Robellyt elfogni. A vizsgálóbíró már ma újból lépéseket tett abban az irányban, természetesen diplomáciai uton, hogy Robellyt kiadják és minél előbb Budapestre is hozzák.

§ A hamis váltó. (Fővárosi tudósítónktól.) Említést tettünk már arról a 31,000 koronás váltóról, amely miatt dr. Klinger Zsigmond budapesti fogorvos elvált neje, szül. Rosenbaum Gizella emelt büntető panaszt. A följelentés hamisnak mondta a váltót, amelyet egy Eisert nevű nyitrai kereskedő peresített. Csakhamar kiszült azonban, hogy a váltót tulajdonkép dr. Kligernek az öccsére, Klinger Gyula vidéki gazdálkodó akarta értékesíteni s csak mert a maga neve alatt perelni nem mert, kérte meg Eisertet erre a „szivességre“. Ily előzmények után Klinger Gyulát letartóztatták Nyitra s a fővárosba szállították, hol a törvényszék dr. Waisz Sándor védő folyamodására szabadládra helyezte. Ám ez a szabadon bocsátás nem olyan simán ment. A bíróság ugyanis kimondta, hogy Klingert csupán úgy helyezi ideiglenes szabadlábra, ha családja rögtön letesz érte 15,000 forint kauciót. E föltételnek rögtön eleget is tett a fogolynak bátyja, dr. Klinger Zsigmond és miután a kért óvadékot letette, dr. Bartha László vizsgálóbíró Klinger Gyulát kieresztette a fogságból. Egyidejűleg átmentek az akták a királyi ügyesszékhez, amely a büntetővizsgálat folytatását kéri.

A vihar áldozatai.

— Saját tudósítónktól. —

Pünkösöd napja sok szegény családra szomorúságot, szerencsétlenséget hozott. Az ország különböző részeiből kaptunk hírt azokról a szerencsétlenségekről, amelyeket a pünkösöd előtti szombaton kitört vihar okozott. Óriási menydörgés és villámlás előzte meg az óriási jégesőt, amely később valóságos felhőszakadásba ment át s a leomló víztömeg magával sodorta, ami utjában állott.

Zborón 4 embert sujtott agyon a villám. Jankó Gyula zborói földbirtokos földjén burgonya kapálással foglalkozott 14 napszamos, akik a vihar elől hazafelé mene-

kültek, utközben Jaskula Antal, Hénya Adám, Pohánka Vince és Macsák Pál napszamosok egy fa alatt huzódtak meg, hogy a vihar elálltával a végzett napi munkával elszámoljanak. A villám lecsapott a fába és a négy embert *agyonsujtotta*. Mind a négy ember családosa és több gyermeknek az atyja volt.

Görgő községet a felhőszakadás majdnem teljesen tönkre tette. Görgő község a hegy aljában fekszik s a lakosság nagy része mezei munkával volt elfoglalva, amikor a vihar kitört. Nagy része a mezőn huzódott meg s mikor a vihar elvonulása után hazatértek, házi tűzhelyüket romokban találták. Negyven lakóházat, mely egy hegyoldalba volt építve, teljesen elsodort a rohanó ár, azok pedig, kik a vihar elől ezekbe a házakba menekültek, a romok alatt lelték halálukat. *Hat nő és nyolc gyermek vesztette így az életét.* Benjacs Mihályné két gyermekével, özvegy Csímrák Ferenczné és egy négyéves fiacskája, Gyírok Jánosné két kis gyermekével, Sztanyi Andrásné, aki betegen feküdt a lakásán, Istók Mihályné két csecsemő gyermekével — és Bunya Györgyné három apró gyermekével került a romok alá.

A vihar elvonulása után az egész lakosság hozzálatott a mentési munkához s többeket sikerült is megmenteni. A járási főszolgabíró másnap kiment a helyszínére s intézkedett a nyomorba jutott emberek segélyezése iránt. Gesztesen a templom tornyába ütött be a villám s annyira meg rongálta a tornyot és a templomot, hogy másnap már Istentiszteletet sem lehetett benne tartani.

SZÍNHÁZ.

Vidéki kritika. Egy vidéki heti ujságocska színházi rovatában olvassuk ezt a műtélkeztést.

...A mi édes fülemülénk büvölő hangjának hullámzó rezgése halló szervünkön át szívünkig hatott s ott megrezgette azokat a hurokat, melyeknek megpendülése mindenkor ünnepi harangszóként lengi körül színpadunknak isteni üdvöskéjét. Gratulálhatunk önmagunknak, hogy ily tündöklő csillag ragyog színészetünk égi boltozatján. Nem úgy azonban B. L. tisztelt lírai szerelmesünk, ez a tökéletlen ficsor, ki minden szerepet azért tölt be, hogy bosszuját kitöltse az igazgatóján, aki erős kézzel akarja leszoktatni a szertelenségeiről. Hohó, nem oda Buda! Nem lehet a mi magas izlésű közönségünkkel így piktorizálni. Le vele az ilyen színpadi törekvésekkel és alakokkal. Orvoslást kérünk. Egyébként a közönség egész este viharzott a tapstól.

Mi megjegyzésünk lehetne e klasszikus sorokra? A közönség, mely a tapstól annyira viharzott, bizonyára kellő méltatásban részesítette az üdvöske kritikusat.

Fokról-fokra. Budapest egyik szelős színházában tegnap este nagy derűtséget keltő epizód történt. A darabban egy ifju színésznő játszott s gondos mamája a páholyból nézte, hogyan aratja leánya a babért. A színésznőnek éppen a hősszerelmessel volt egy jelenete, melynek nevezetessége az, hogy a jelenetben a színésznőn levő ruha fokról-fokra kevesbedik. Már éppen csak a legutolsó tehernemű darab volt a színésznőn, mikor — anélkül, hogy észre vette volna — ez a ruhadarab fennakadt. Minél élénkebben domborított ezután szerepében a színésznő, annál kritikussabb lett a helyzet. A gukkerek mind oda meredtek a nézőtérrel s a gondos anya ijedten látta a fokról-fokra növekvő veszedelmet. Nem bírta tovább;

— Irén vigyázz! — kiáltott fel a páholyból a színpadra.

Ekkor természetesen minden gukker nyomban a páholy felé fordult s a mama elérte exelját. Mert mire a nézők magukhoz tértek a meglepetésből s ujra a színésznőt nézték, minden veszedelem el volt háritva és az előadás tovább folyt — fennakadás nélkül.

Felülfizetések a műkedvelő előadáson. A vasárnap tartott műkedvelő előadáson a következő felülfizetések történtek: Dr. Wolafka Nándor 6 kor., Kéky Imre 6 kor., Mihalovits gysz. Papp Testvérek 5—5 kor., Biró N., Kövesdy Bülkey, dr. Kola János 4—4 kor., dr. Hütter Károly 3 korona, Zádor Lajo, Tóth Béla, Tóth István, dr. Csikos Sándor, Stern J. és testvére, Szilágyi Imre 2—2 kor., Révész Zsigmond 1 kor.

UJDONSÁGOK.

* **Májusi ajtatosság.** Ma este hat órakor a róm. kath. templomban szent beszéd; ezt megelőzi „Oh Mária, Isten szülője“, soprán solo, Mitterwallnertől, éneklő Wolafka Katinka urleány. Holnap Boros Lajos énekel bassus solot.

* **A városok kongresszusa.** Győr város polgármestere tegnap átiratban értesítette a Debreczen város tanácsát, hogy a városok kongresszusát ez idén Aradon és pedig június 24-én tartják meg. Az értesítés egyúttal meghívást is tartalmaz a kongresszusra.

* **Eljegyzés.** Sternberg Mór helybeli kárpitos és diszitő eljegyezte H-Böszörményből özv. Weiszhaus Mórné kedves és szeretetreméltó leányát Fanni kisasszonyt.

* **A V. H. O. Sz. koszoruja Csokonai emlékszobrára.** Tegnap már megemlékeztünk a vidéki hírlapíróknak azon kegyeletes tényéről és a vendéglátó Debreczen iránti gyöngéd figyelméről, mely szerint közgyűlésük befejezése után koszorut helyeztek Csokonai Vitéz Mihálynak emlékkertünkben felállított ércszobra talapzatára. A közgyűlési tagok elnökeik vezetése mellett testületileg vonultak a kereskedelmi akadémia épületéből a Csokonai kertbe — magukkal vivén a nemzeti szín szalagos diszes koszorut. Őket követték a Petőfi dalkör ifju dalárai, kibontott diszszózlójuk alatt, nemzeti színű pántlika kalapjaik mellett s kokárda mellükön. A Csokonai kertben óriási közönség várta az ünnepi felvonulást megtöltve a kertet minden zugában. A lélekemelő ünnepélyről a Tihanyi echó dala, Szávay Gyula kitűnő szónoklatáról már értesültek t. olvasóink részletes leírásunkból, most a koszorut írjuk le. A babér és borostyán levelekből kötött óriási koszorut 3—3 méteres széles nemzeti színű selyemszalag fogta körül, arany rojtokkal ékesítve és a következő aranynyomású felirattal: A V. H. O. Sz. debreczeni közgyűlése Csokonainak 1901. május 27. A koszoru egész nap és éjjel kint maradt a szobor talapzatán s még ma is sok nézője van. A szalagot a Csokonai-kör erekllyei közé fogja helyezni többi szép emlékeihez.

*** Hírlapírók a Hortobágyon.** A vidéki hírlapírók országos szövetségének tagjai közül számosan itt maradtak Debreczenben és kedden hajnalban kimentek a délibábos Hortobágyra. A Hortobágyon Farkas Barti, mátai biztos az ő magyaros vendégszeretettel fogadta a vendégeket, aztán a rendelkezésükre álló kocsikra ültek és megtekintették a Hortobágy ismert nevezetességeit. Délben, mikorra a nagy útról kifáradtan tértek vissza a csárdához, Debreczen városa vendéglátta meg őket. A szíves vendéglátásért hálás hírlapírók a Hortobágyról a következő üdvözlő sürgönyvel keresték fel Simonffy Imre kir. tan. polgármestert:

Nagyságos
Simonffy Imre kir. tan. polgármester urnak
Helyben.

Hazánk édes gyögyéről, Debreczen igaz kincséről, a kedves Hortobágyról Nagyságod szíves figyelméből kitüntetett szeretettel fogadott vidéki hírlapírók nevében hálás köszönetet tolmácsol

Dr. Rónaty Kálmán.

*** Hírek a városházáról.** Tegnap délelőtt keddi tanácsülés volt a főjegyző elnöklete alatt, holnap d. e. 10 órakor pedig rendes ülés lesz, melyen a polgármester elnököl. — *Roncsik* Lajos főszámvevő már megkezdte az 1902-ik évre szóló városi költség előirányzat adatainak egybeállítását és legközelebb felhívja az egyes szakreferenseket, hogy az ügykörükbe tartozó szükségletek iránt adják be tárgyjegyzéseiket és kimutatásaikat. — *Az állami anyakönyvi hivatal* Augusztusban kiköltözik a városházánál jelenleg elfoglalt helyiségekből és a Széchenyi utca 20. szám alatti házba helyeztetik át. Ez által a városházi hivatalokban most fennálló összeszorult állapot némileg enyhülni fog, mert felszabadul egy jó tágas terem, az ugynevezett kis tanács-terem, továbbá három-négy kisebb nagyobb szoba, melyekbe a tulzúfolt adóhivatal fog átheiyeztetni. — *A városháza nagy tanácskozó termének* átalakítása iránt legközelebb előterjesztést tesz a közgyűlésnek *Aczél Géza* főmérnök, mert a mai állapot, mely idestova két év óta áll fenn, tovább fenn nem tartható. E célra az idejű költségvetésben 5000 korona van fölvéve, de ily csekély összeggel átalakítást tenni nem lehet.

*** Munkások és munkaadók.** A debreczeni Szőlő- és bortermelő szervezetek birtokainak megmunkálására tegnap nagyobb számú munkást fogadott fel, akiknek azonnal munkába kellett volna állniok. A munkások az elszerezés után meggondolták magukat és nem kezdték el a munkát, e helyett betértek egy utszéli kocsimába. Ott találta őket a szervezet egyik hivatalnok, aki hasztalan igyekezett őket rábeszélteni a munka elkezdésére. A szervezet kénytelen volt a rendőrséghez fordulni segélyért, ahonnan Dobos rendőrbiztos küldték ki a közbenjárásra. A Dobos tapasztalt fellépése megteremtette a kívánt ered-

ményt, mert a munkások felhagytak amugy is céltalan s rájuk nézve káros kimenetelű magatartással és megkezdték a munkát.

*** Visszaélés a bizalommal.** Boruzs Dániel városi hivatalnok felelőségével az ünnepekre egyik rokonához ment s a Burgondia 4. szám alatt levő lakásuk kulcsát pedig átadták egy Varga Imre nevű segédnek s megbízták, hogy távollétük alatt lakásukra ügyeljen. Varga Imre rutul visszaélt Boruzsék bizalmával, mert a birtokában levő kulcsot arra használta fel, hogy behatolt a szobába, kalapáccsal feltörte az egyik szekrényt, melyből negyvennyolcz korona készpénzt kivett. A lopott pénzzel kiment a Nagyerdőre s egy barátja társaságában elverte. A hazaérkező Boruzséknek csak kedden reggel egy hordárral küldte el a kulcsot, akik azonnal észrevették a hiányt és feljelentést tettek a tolvaj ellen. A rendőrség megindította Varga Imre és társa ellen a hivatalos eljárást.

*** Hivatalos órák.** A debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesületében (Gróf Dégenfeld-tér 2. sz. az emeleten) Junius hónapban mindenkor d. u. 5—6 óráig, 3-án napi biztos Oláh Imre, 4-én Papp Lajos, 5-én Steinacker Sándor, 10-én Zimmermann Gyula, 17-én Bábó Miklós, 24-én Balogh Imre. Ez alkalommal mindennemű egyleti ügyek elintézendők s tagsági jelentkezések elfogadhatók.

*** Sikkasztó pénzeslevélhordó.** Egy pénzes levélhordó, Falkai László szökéséről táviratilag értesítették tegnap éjjel a debreczeni rendőrséget. Falkai a budapesti postánál mint pénzeslevélhordó régebb idő óta szolgál, tegnap azonban a reá bízott hivatalos pénzt, negyven ezer koronát elsikkasztotta és a fővárosból megugrott. Szökését, csak az esteli órákban vették észre s azonnal értesítették a rendőrséget, mely táviratilag intézkedett a sikkasztó elfogatásáról, megküldve az ország minden részébe a sikkasztó pontos személyleírását. A helybeli rendőrség is megkapta a táviratot és megtette a szükséges lépéseket.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó barátok és jó ismerősök, akik felelthetetlen jó nóm, illetve leányunk temetésén részt vettek s fájdalomukat jelenlétükkel enyhítették, fogadják ez uton is köszönetünket. Bartus Lajos férj, Lakatos Lajos és neje szülok.

*** Méreg a gyermek kezében.** Lapunk multkori számában megemlékeztünk arról a szerencsétlenségről, amely a kis két éves Kardos Józseffel történt. A gyermek ugyanis a bátyja által elébe tett s marólluggal telt pohárból néhány cseppet ivott. A gyermeket azóta a közkórházban ápolják. Édes anyja állandóan beteg ágya mellett tartózkodik és szívszorogva lesi javulását. Az erős méreg azonban oly súlyos sérüléseket ejtett a gyenge gyermekben, hogy a rendőrséghez érkezett újabb orvosi vélemény szerint

abban az esetben is, ha a gyermek felgyógyul, örökre nyomorék marad.

*** Elveszett** tegnap délelőtt 11 órakor Kossuth-utcán egy „Victoria” kötvény, amely szól Berki Borcza névre és 2.9.2.6.5.0.0. számu. A becsületes megtaláló kéretik, hogy a Piacz-utca 5. sz. alatt kézbesítse a „Victoria halálbiztosító intézet”-nél.

*** A nyiregyházi vonat késése.** Tegnap este a nyiregyházi vonat, a mely rendszeren 7 óra 53 perczkor szokott Debreczenbe érkezni, nagy késéssel, 73 percz, csak 9 óra 6 perczkor érkezett meg. A vonatnak ily nagy késése, sok mindenféle következtetésre adott alkalmat, ezek azonban teljesen alaptalanok. Az igazság érdekében kijelentjük, hogy vasuti balesetről szó sincs csupán találkozások és vonatsatlakozások bevarásából származott a nagy késés.

*** Reklám a fürdőknél.** Hiába, reklám nélkül ma már nincs semmi siker. Régóta hangzik a panasz, hogy a magyar fürdők nem prosperálnak s annak a többek között egyik főoka, hogy nem ismerik a legtöbbjét, a kiválókat is eléggé. Szóval reklám, több reklám kell a magyar fürdőknél. A kereskedelemügyi miniszter is így gondolkozik, mint Hajdumegye és Debreczen város közönségéhez egy tegnap érkezett leirata tanusítja. Tudatja a miniszter, hogy a magyar fürdők föllendítése céljából husz hazai fürdő reklám-tábláinak ingyen ad kifüggesztési jogot a magyar államvasutak kocsijaiban. Ezért a kedvezményért a fürdőknél természetesen pályázniok kell.

*** Elveszett öv.** Szombaton este a főtéren Kossuth-utcától a Szent-Anna-utcáig menve elveszett egy fekete öv bronz csattal. A szíves megtaláló illő jutalmat kap, ha lapunk kiadóhivatalában megtudható címhez juttatja.

*** Egy falábu ember története.** Különös szerelmi történetet jelentenek nekünk. Egyik szomszéd vármegye kis falujában történt az eset, melyben egy szerelmes harangozóról és egy szemrevaló, fiatal özvegyasszonyról van szó. A harangozó valamikor katonakorában vesztette el a fél lábát, amelyet aztán falábbal pótolta. Szerelmes lett a falábu harangozó a szép özvegyasszonyba, tette neki a szépet minden módon. De a márványkeblű hölgy még akkor is h jthatatlan maradt, mikor a falábu harangozó éjszakáról-éjszakára ott virasztott az ablaka alatt. Eleinte ezt is tréfára vette, de mikor látta, hogy nincs békessége egy éjjel sem, végre is elpanaszolta a dolgot a szolgabíróknak. Így esett aztán, hogy a falábu harangozó szerelmi ügyének rendezése a csendőrőrmester kezébe került. A csendőrőrmester sokáig gondolkodott, hogy mimódon kényszerítse a harangozót arra, hogy az éjszakát otthon töltsen, ne pedig az özvegy ablaka alatt. Végre kitalálta módját; szigoruan ráparancsolt a harangozóra, hogy czentul mindennap estéli harangszó után csatolja le a falábat és adja át egy kirendelt csendőrnek, reggeli harangzás a majd visszakapja. A szegény harangozó engedelmeskedett. Hűségesen beszolgáltatta esténként a falábat s a menyecske azóta nyugton alhatik.

TÁVIRATOK.

Krieghammer lemondása.

Budapest, május 28. A „Wiener Tagblatt“ értesülései szerint a delegációk befejeztvel Krieghammer báró közös hadügyminiszter megválik tárczájától s serajevói hadtestparancsnokká fogják kinevezni. Utóda a miniszteri székben gróf Uexküll-Gyllenband a jelenlegi bécsi hadtestparancsnok lesz.

A hármasszövetség.

Budapest, május 27. Az orosz lapok Goluchowszkt egyrészt kommentálva kiemelik, hogy Olaszország jelenleg irigylendő helyet foglal el az európai koncertben. Franciaországgal és Angliával a lehető legjobb viszonyban van, úgy, hogy Ausztria-Magyarország s Németország szövetségeire politikailag semmi szüksége. Ilyen körülmények között Olaszország csak úgy lesz hajlandó továbbra is benn maradni a hármasszövetségben, ha Ausztria-Magyarország és Németország jelentékeny gazdasági előnyöket biztosítanak neki.

Vasuti katasztrófa.

Budapest, május 28. Mint Prágából jelentik Visehrad állomáson nagy vasuti szerencsétlenség történt. Ugyanis téves váltó állítás következtében két személyvonat összeütközött. Az összeütközés következtében 18 utas megsebesült.

Szerb állapotok.

Budapest, május 27. Belgrádban most jobban működik a cenzura mint valaha. Megbízható híreket most nem igen lehet kapni Szerbiából. Annyi azonban bizonyos, hogy ott lenn nem olyan csendes minden, mint azt a belgrádi félhivatalos tudósítások föltüntetni szeretnék. A turini Stampa, melynek rendesen igen alapos értesülései vannak a szerb állapotokról, azt jelenti Belgrádból, hogy Szerbia a forradalom szélén áll. Az egész országban nagy propaganda folyik a Montenegróval való egyesülés érdekében oly módon, hogy az Obrenovics-dinasztia elüzetnék és helyébe a montenegrói fejedelem választatnék meg. Sándor király nem érzi magát biztonságban és a királyi palotát erősen őrizteti. Ő maga ki sem mozdul a konakból és még jobban visszavonul a nyilvánosságtól, mint azelőtt. Egyes városokban republikánus mozgalom észlelhető és több helyen meetinget tartottak, melyen Sándor király letételenek szükségességét mondták ki.

A búrok harca.

London, május 28. Lord Kitchener jelenti pretóriából tegnapelőtti kelettel, hogy az angolok győzelmet arattak a búrok felett. Heves összecsapás és rövid ideig tartó küzdelem után 36 búr harcra esett el, 257-et elfogtak, 280 pedig önként hódolt meg. A legyőzöttektől 74 köcsit és sok fegyvert szedtek el.

Fokváros, május 28. Hivatalos jelentés szerint Scheeper komandóját az Aberdeentől északra lévő hegyek közé szoritották. Hatszáz búr két csapatban dél felé tartva, Thebustól keletre mintegy hét mértföldnyire a vasuti vonal mentén czirkál.

A kvóta.

Budapest, május 28. A „Magyarország“ értesülés szerint a kvótát királyi döntéssel egy évre újból meghosszabbították.

Magyar főuri család a szerb trónon.

Budapest, május 28. Mindegyre valószínűbbé válik, hogy az Obrenovics dinasztia, illetve annak utolsó sarja Sándor király nem lesz képes magát a szerb trónon fenntartani s épen azért már megindultak a kombinációk a következő szerb király személyére nézve. A „Berliner Zeitung“ mint legkomolyabb jelöltet a báró Nikolics családot, illetve annak fejét Nikolics Fedor bárót, a magyar főrendiház tagját és volt országgyűlési képviselőt emlegeti, hosszabb cikkben írva le a Nikolicsok történetét, kik tudvalevőleg egyenes leszármazói Obrenovics Milosnak Szerbia felszabadítójának és legelső fejedelmének.

Incidens a „Gott erhalte“ miatt.

Budapest, május 28. A most lezajlott országos tornaversenyen tudvalevőleg József kir. herceg is megjelent, kit érkezése alkalmával a versenytéren lévő katonazenekar a „Gott erhalte“ hangjaival fogadott. A főhercegi sátorban több előkelő ur, közöttük Bartha Miklós orsz. képviselő is várta a főherceget s mikor az osztrák himnus felhangzott, mely a főherceg érkezését jelezte, a sátorban levők levették kalapjaikat.

Rátkay László képviselő, ki a sátoron kívül volt, ezt nem állotta meg szó nélkül, hanem oda kiáltott Bartha Miklósnak:

— Szép példát adsz az ifjuságnak.

Bartha Miklós erre odahagyta helyét s lemenve Rátkay Lászlóhoz a következőket monotta:

— Én éppugy, mint a többi urak, a főherceg előtt vettem le a kalapomat, nem pedig a „Gott erhalte“ miatt. Különböznél ilyenféle intést mint náladnál idősebb, tőled nem acceptálok.

Bányalég robbanás.

Budapest, május 28. Az angolországi richlandi-i bányában tegnap nagy bányalég robbanás történt, melynél huszonnégy munkás életét veszttette.

Tőzsde.

Zárlat május hó 28-án.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

Buza októberre . . . 7.77

Rozs októberre . . . 6.70

Zab októberre . . . 5.76

Tengeri júliusra . . . 5.35

Irányzat szilárd.

Amerika, egyenyed centtel, Berlin fél márkával olcsóbb.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Fejedelmi nagylelkűség.** (Éjjeli express tudósítás.) A brüsszeli pályaudvaron e napokban Albert herceg, a belga trónörökös várta Congo állam fő kormányzóját. Midőn a pernon föl- és alá sétált, egy munkásküldöttség szólította meg és udvariasan arra kérte, hogy adjon valamit a legutóbbi bányakatasztrófánál szerencsétlenül jártak családjai részére. A herceg úgy tett, mintha keresgélne a zsebébe és végre..... egy öt centime-est vett elő, melyet a küldöttségnek átadott. Így írja ezt a „Daily Express.“

× **Az orvos szerencséseje.** (Éjjeli express tudósítás.) Vanderbiltnek az amerikai krözusnak egyik leánya az ottani előkelő hölgyek közt divó szokás szerint gyakran ellatogatott a New-Yorki kórházakba a betegeket vigasztalni. Miss Vanderbilt az egyik kórházban nagyon megkedvelt egy Baker Susanne nevű fiatal leányt, akinek ágyánál órák hosszat ült és beszélgetett; Baker kisasszony sokat mesélt Miss Vanderbiltnek az őt kezelő orvosról, Mr. Sewald Welbről, dicsérte jószágát, kedélyét és szellemességét, nem egyszer de százszor. — Egy ízben az orvos épen Baker kisasszony betegágyánál volt, midőn a Krözus-leány odaérkezett. Baker Susanne bemutatta az orvost Miss Vanderbiltnek, a ki a fiatal embert annyira megszerette, hogy szívével és sok milliójával ajándékozta meg őt, Miss Vanderbilt most boldog felesége Seward Wettnek, a ki annak köszönheti szerencsés-jét, hogy egy szegény beteget jóakarattal és gyengédséggel kezelte.

× A belga herceg balesete.

(Éjjeli express tudósítás) Brüsszélből táviratozzák: Albert belga herceg vasárnap este rókavadászaton lebukott lováról és könnyű, de fájdalmas sérülést szenvedett térdén, úgy, hogy ágyban kell maradnia.

× Egy grófnő öngyilkossága.

(Éjjeli express tudósítás.) Londonból, jelentik, hogy nagy szenzációt kelt az angol fővárosban egy a legmagassabb körökben és szépségéről és sok adósságáról jól ismert grófnő öngyilkossága. Tavaly előtt vált el Baltizi Hektortól, a sportkörökben ismert urlovastól felesége, Ugate Anna grófnő, aki férjétől való elválása után óriási adósságokba keveredett. Hitelezői az utóbbi időben sokat zaklatták a grófnőt, aki mindig azzal hitegette őket, hogy nemsokára sok pénzt kap egy előkelő barátjától, a miből aztán kifizeti összes adósságait. Vagy mese volt ez, vagy pedig az a bizonyos előkelő barát nem nyitotta meg pénztárcáját, a faktum az, hogy ma reggel öngyilkosságot követett el a grófnő és szörnyet halt.

× **Villamos katasztrófa.** (Éjjeli express tudósítás.) Londonból táviratozzák: A lapok azt jelentik New-Yorkból, hogy tegnap Albanyban két villamos kocsis összeütközött, úgy hogy öt ember életét veszttette és 25 megsebesült.

× **A tornaverseny tolvajai.** (Éjjeli express tudósítás.) Piros pünkösöd mindkét napján bőségesen arattak a zsebtolvajok, különösen a zöldben, a hol ezernyi néptolongott, könnyű dolguk volt és a rendőrség nem volt képes munkájukat megakadályozni. Negyvennél több zsebtolvajlást panaszoltak el a rendőrségen és mindössze csak egy tolvaj került hurokra. Fischl Béla szabóinas a ki a tornaversenyen egy könyvművész aranyóráját akarta elemelni. A tornaversenyen — ugylátszik — detektív sem volt jelen, mert különben alig történhetett volna meg az, hogy nyolcz gyanutlan nézőt fosztottak meg összesen négyszáz koronát érő ékszereitől.

× **Az angol király testőrsége.** (Éjjeli express tudósítás.) Edwárd király nagyon szeret a fényt és pompát és minden alkalmat megragad arra, hogy pótolja azt, amit e tekintetben anyja elmulasztott. Az angol király a napokban hosszabban értekezett lord Robert-szel egy új királyi gárda alakítása dolgában. A megállapodás értelmében az összes indiai lovasezredekéből kiválogatják a legszebb és legszálasabb benschülött legényeket és Londonba küldik őket, ahol Edwárd király új testőrségét fogják képezni. Egyenruhájuk az eddigieknél sokkal fenyesebb és tarkább lesz.

× **Lövés egy villamos kocsi.** (Éjjeli express tudósítás.) Igen éretlen tréfát követett el tegnap délután valaki az üllői-uti Népligetben. Az Orczy-ut felé haladt éppen egy teljesen megtelt villamos-kocsi, amikor valaki a bokrok közül rálőtt a kocsira. A golyó szerencsére a kocsi fölött röppült el és ennek a véletlennek köszönhető, hogy baja senkinek sem esett. A tettést, noha több rendőr tüstént átkutatta a vidéket, nem sikerült kinyomozni.

× **Öngyilkos prokurista.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből jelenti egy távirat: A fölszámolás alatt levő nussdorfi takaré- és előleg szövetkezet volt prokuristája, Kerndl Ferencz tegnap fölakasztotta magát.

CSARNOK.

Angyal és ördög.

(Folytatás.)

Az idő most különösen rohamosan telt Klopács óvatosan közeledett a komédia bejárása elé és csak ott nézett nagyot, mikor jegy nélkül nem akarták bebocsátani.

— Igaz biz az! — jegyet kell váltani. Erre ő nem is gondolt.

— De én csak egy urral szeretnék pár szót váltani — mentette magát Klopács — és azután visszatérek.

— Azt már sokan mondták. Ismerjük már ezt a fogást. Bennünket nem lehet becsapni!... Takarodjék innen. Vagy váltson jegyet. Ide jegy nélkül nem lehet bemenni.

Szegény Klopácsnak nagyon rosszul esett, hogy ilyen hidegen, sőt durván bántak vele.

— Még sem járja az, amit ez a hitvány komédiás nép csinál. Nekem köszönhetik a gyermeket és még csak annyira sem érdemesítenek, hogy bebocsássonak. És

én, milyen hitvány, milyen gyáva ficzko voltam, mikor egy kis pálinkáért elengedtem magamat szédíteni. De megálljatok. — Most már elérkezett az idő arra is, hogy megboszuljam magamat.

Klopács nagyon dühös lett. Kedve lett volna odamenni a komédiáshoz, szembeállani vele és azt mondani neki:

— Hát ezt érdemeltem. Én szereztem nektek egy gyönyörű gyermeket s ti még annyira sem érdemesítenek engemet, hogy hitvány komédiásokba bebocsássonatok?

De meggondolta magát. Uralkodott érzelmein s gyors határozatra szánta el magát.

Jól van! Ha ti így bántok velem, én sem leszek különb.

Azzal visszament előbbi helyére. Elhatározta, hogy mikor a komédiás és a felesége produkeciókat tartani, a köröndre lépnek, ő majd felhajtja az öltöző sátor ponyváját, bemegy a gyermekért, ölébe kapja és egyenesen a vendéglő udvarára megy, ahol a kocsik már készen várnak reá és a társaság többi tagjaira.

Klopács elhatározásának jobban megörült, mint a tizezer koronának, amely már biztos volt a számára.

(Folyt. köv.)

Neumann és Weisz

festék, zsiradék, szerszám, vasalások, faragványok, görlecek és zománczott konyha edények gyári raktára
Debreczen, Hatvan-utca 5.

Ajánlják

minden e szakmába vágó cikkek különlegeségeit, ugyszintén gazdaságok részére

kátrányos fedéllemezeket, kátrányt, carbolineumot, carbolsavat, portland és román cementet.

Gép- és czilinder-kenő olajat

és a legfinomabb cséplőgép (tovote) kenőcsöt, kékkövet, szállókötéshez (raffiát) hársot, jutafonalat, és a legjobb gyártmányú dohány és zsák zsinegeket, valamint zsákokat. Mindezen cikkek nálunk oly olcsón szerezhetők be, hogy a n. é. közönséget bámulatba ejti!

Tessék meggyőződni!

Árlejtési hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Miniszter ur Öngyméltósága f. évi május hó 20-án 33479/IV/1 szám alatt kelt rendeletével a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet pallagi telepén szükséges

aerogen gázfejlesztő készülék

elkészítését 2724 korona költséggel engedélyezte.

Ezen munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1901 évi június hó 7-én d. e. 10 órakor a gazdasági tanintézet igazgatói helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a **kitűzött nap d. e. 9 1/2 órájáig** a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1901. május 24-én.

Kerpely Kálmán

igazgató.

Árlejtési hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Miniszter ur Öngyméltósága folyó évi május 16-án 32835/IV/3 b. szám alatt kelt rendeletével, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet pallagi telepén a

vegyszerletli állomás helyiségeinek gáz, víz és lefolyási vezetékkel

való ellátását 2519 korona 50 fillér költséggel engedélyezte.

Ezen munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1901. évi június hó 4-én d. e. 10 órakor a gazdasági tanintézet igazgatói helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a **kitűzött nap délelőtt 9 1/2 órájáig** a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költség összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál, a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1901 május hó 24-én.

Kerpely Kálmán,

igazgató.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Egy 25 éves nős katona viselt ember iroda vagy bolti szolgálai állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Karalábé idei szép gyenge darabja 10 fillér Várray József kereskedésében, városi ujbérbház.

Izletes házi koszt kapható özv. urnónél elsejéttől. Rákóczy-u. 26.

Kiadó nyaraló. A nagyerdőn az egyik városi nyaraló 3 szobából és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Varrásban némi jártassággal bíró leányok Nagy András keztyű gyárában, mint tanuló leányok felvétetnek.

Rosenthal Sándor fűszer, lisz és csemege üzlete csapó utca 16. sz.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemetefü cukorka. Kapható Borsy-cukrázdában és Francies és Jóna urak üzletében, 1 doboz 20 fillér.

Esenczek rum és egyéb szeszes italok házi előállításához Noirt féle francia likörök kaphatók Tóth Kálmán fűszerüzletében.

Két ujonnan butorozott szoba külön bejárattal kiadó. József K. Herczeg-utca 20 szám.

Egy utcza uri lakás bármely órában kiadó Szent Anna-utca 5. sz. földszint. Ugyanitt bővebb felvilágosítás szerezhető.

Szintartó legújabb satin, kreon, batizst pique stb. tavaszi és nyári ruhák nagy választékban jutányos áron beszerezhetők Márton Gyula férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett.

Kiadó föld H.-Vámos-Péresen a vassuthoz közel a Haláp mellett 110 katasztrális hold föld, több évre hasznóbérbe kiadó. Értekezhetni a lelkeszi hivatalnál.

Rp. gyomor bajok ellen reggel egy üveg aludt tej egy szelet barna kenyérral; délután 5 órakor ismételni, utána séta. Orvosi rendeletem szerinti aludt tejet a központi tejcsarnokban kapni. Dr. L.

Uj czipő üzlet.

Stiber-féle ház, Battyányi-utca 6. sz.

Nagy választéku raktárt tartok mindenféle legfinomabb bőr különlegességekből, legújabb divat szerint készül

kész czipőkből

egy hölgyek, urak, valamint gyermekek részére.

Az összes kész czipők is saját műhelyemben a legjobb minőségű anyagokból készülnek, azoknak tartóságáért kezes kelem.

Dacára annak, hogy czipőim sokkal jobbak, tartósabbak és csinosabbak, mint a gyárilag készütek, azokat mégis igen jutányos áron számítom.

Mérték szerinti megrendeléseket gyorsan és pontosan készítem el és jutányosan számítom.

kiváló tisztelettel
Liener Sámuel
czipész.

Jámbor Zsigmond kocsi- gyártó

Csók-utca 6. számú háznál — külön rendezte a fényező műhelyt és külön a kárpitozó műhelyt. A kocsikat pormentesen, tisztán fényezi — megegyezési árban — a mai kor igényeinek megfelelőleg. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri a mester.

Biederman házban

egy kényelmes 3 szobából és mellékhelyiségekből álló emeleti lakás, továbbá irodának alkalmas két szobából álló emeleti helyiség azonnal kiadó. és egy üzlethelyiség aug 1-től

Óriási

választék
Kalap, Czipő,

fehérnemű

legjutányosabárban

Márkus Miksa

férfi divat üzletében, Debreczen, Plac-
utca 7. sz. a Vecsey ház.

Zsebkendők és harisnyák
nagy választékban.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Placz-utca 12. szám (Stenczinger-ház) alatt lévő 63 38 év óta — jóhírnek örvendő — fennálló

óra és ékszer üzletemet

május hó 1-től az Alföldi takarékpénztár épületébe (a Bika szállodával szemben)

Piac utca 16. sz. alá helyeztem át.

A hol mint eddig is a legszolidabb bel- és külföldi áruval a legolcsóbb áruk mellett állok a n. é. közönség rendelkezésére.

Becsés pártfogásukért esedezem, tisztelettel

SERLI EDE utóda GASPARIK ANTAL

máv. műórák és ékszerkereskedő.

Egy jó házból való fiu tanulónak azonnal felvétetik.

A nyári idényre.

Van szerencsém dúsan felszerelt raktáramra a t. vevőközönség figyelmét felhívni, nagy választék

női ruha szövetekben,

ugyszintén

Delcin, Zephir, Batizt, Pique és szintartó kartonokban, továbbá nő-, férfi- és gyermek fehérneműek, harisnyák, derékfűzők, nyakkendők, v. sznak, shiffonok, mindenféle bélésműek

Blousok és napernyők

óriási választékban.

Feltűnő olcsó áron, maradék szövetek félárban,

Tisztelettel

Kiss Lajos

Alföldi takarékpénztár épület.

Vasáru-üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a t. vevőimet és a n. é. közönséget tudatni, hogy 20 év óta a helybeli piacon fennálló

vasáru-üzletemet

tetemesen megnagyobbítva és új árukkal felszerelve

(a Frohner szálloda mellé)

főtér 69 szám alá az Ipar és Kereskedelmi kamara ujonnan épült palotájába

helyeztem át.

Amidőn irántam az eddig tanusított szives pártfogásért köszönetet mondok, kérem, hogy ezzel a jövőben is részesíteni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Nánássy Lajos

yaskereskedő.

Vasáru cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.